

PROGRESUL

Abonamentul:
Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foae socială-culturală.
Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 29.

Bătrînii și tinerii.

Intre bătrînii și tineri, este un vecinic război. Bătrînii se tem de tineri; — încă și cei tari, dacă simt că le slăbesc forțele, și mai ales dacă niciodată n'au fost tari, ear acuma nu sînt decît bătrînii și nimic mai mult. Tinerii urăsc pe bătrînii, fiind-că așa cred ei, aceștia le stau în cale. Și cu toate acestea, bătrînii și tinerii sînt avizați să trăiască împreună. Căci, cui se adresează învățatul bătrîn? Celor neînvățați. Și unde să-și caute tovarășii, dacă nu printre cei tineri? Bătrînii așită focul, ear tineri îl susțin mai departe.

Bătrînii au privilegiul a două iluzii mîngăitoare. Una este că ei sînt mai pricepuți, avînd mai multă experiență; a doua: că au dreptul la recunoștința tinerilor, pe cari ei i-au ajutat și format. Tinerii însă sînt foarte nerecunoscători, nerecunoscători, dar docili. Citeodată sînt generoși, știu să aștepte; nu numai pentrucă trebuie să aștepte, dar și fiindcă așa se cuvine și așa le șade bine. Pe aceștia îi fericește sentimentul dezvoltării lor și conștiința că al lor este viitorul.

Răul cel mai mare este că bătrînii și tinerii se înțeleg foarte cu greu. De altminteri, este natural să fie așa. Pe bătrînii îi stăpînește trecutul, pe tineri: viitorul; aceia privesc înapoi, aceștia: înainte. Deci, cum să se înțeleagă?... Dacă sînt artist bătrîn, stau subț impresiunea sentimentelor unei epoce

apuse. Unde sînt astăzi acele sentimente? Dacă sînt învățat bătrîn, m'am deprins cu cultul unor autorități, pe cari tinerii nu se sfiesc a le critica. Dacă sînt polițician bătrîn, nu vreau să înțeleg că problemele vieții de astăzi nu mai sînt acelea, în al căror serviciu am îmbătrînit.

Progresul neamului omenesc va fi avut în mersul său și epoce mai liniștite, cînd omul a putut să îmbătrîniască în tihnă; astăzi însă schimbările se succed cu o repeziune amețitoare. Arta și știința Elinilor, — de pildă, — au dominat mai bine de o mie de ani; influința Renașterii asemenea mai multe veacuri; latinește învățată încă până astăzi, toate popoarele. Acuma însă am început să mergem cu o iuteală înspăimîntătoare. Și dacă ar fi să aculțăm de reformatorii cei mai noi și am trage cu buretele peste tot trecutul neamului omenesc; dacă vom elimina istoria, ca să trăim numai pentru prezent, liberi de orice reminiscență și de orice influență istorică, — atunci înadevăr, de tineri vom îmbătrîni, sau mai bine: ne vom învechi. Dar așa se și cuvine în epoca trenurilor fulgere.

Sînt însfîrșit și oameni, cari nu stau mult pe gînduri, ci după un mic popaz, după o scurtă meditație, pleacă înainte și-și vîd de lucru. Nu-i jighește, dacă tovarășii de altădată au luat-o înainte, ori au rămas în urmă; nu ascultă șoaptele, ci muncesc mai departe. Ce să zicem despre unii ca aceștia?

Aceștia sînt cei mai fericiți. Puterea lor de muncă n'o consumă frica, presimțirea morții; conștiința valorii lor rămîne aceeași, indiferent dacă lumea îi hulește. Am putea zice că trăesc într'o iluzie fericită...

Adecă acesta să fie cazul cel mai bun? Iluzia? Orbia? Visul? Din care ne-am putea peștepta orcînd, printr'un incident infimplător?...

Nu; nu orbia îi face fericiți, ci faptul, că adevărul este de partea lor. Căci nu există în lumea aceasta, decît o singură fericie: a trăi nu pentru tine, ci pentru o cauză, pentru un ideal; și nu există alt adevăr, decît devotamentul desăvîrșit, fără rezervă.

Sufletul este format din două jumătăți; din simțul nostru, care e subiectiv și din gîndirea obiectivă. Acestea se luptă vecnic în noi. Cui mai mult ne vom lăsa robiți de simțul subiectiv, cuatît mai puțin va rămînea cauzei, ideei. Pentruaceia sînt atît de mîrginiți ambițioșii. Căci nu se gîndesc decît numai la sine; nu-i preocupă decît numai eu-l lor nenorocit.

Copilul, dacă i-am satisfăcut poftele elemetare, devine cudesăvîrșire obiectiv; pentruaceia are o înfățișare atît de ingerească. În privința aceasta, epoca tineretii este o epocă de decadență, ear a bărbăției: o epocă de progres. Peurmă vin crizele. Ceice încep să injure pe tineri, pentruca să se mîngăie pe sine, — și să-i facă

FOILETON.

Nașterea lui Christos.

Dramă religioasă în 5 acte, prelucrată de **Iuliu Birou**.
(Continuare).

Irod:

Bucuros sînt eu, ca tine,
Ca voi toți, Isus în mine
O să aibă sprijin mare,
Căci pricep a lui chemare.

Maghi (în chor):

Fie-ți cugetul senin.

Irod:

Cred în Hrist și lui... mă 'nchin.

Baltazar (către maghi):

Fraților, noi vom pleca
Și pe prunc îl vom căuta;
Ș'apoi dacă-l vom afla,
Iarăși pe aici vom da,
Ca cu cinste și mîrire, (către Irod)
Să-ți dăm ție, noi de știre.

(Maghi ies, conduși de adiutant pînă la ușa dreaptă).

Chorul Cîntăreșilor (continuă din Nr. 7: „Trei crai...“
partea II.):

Eară Irod-împărat,
Auzind s'a turburat;
Pe crai grabnic i-a chemat
Și'n ascuns i-a întrebat.

Ispitindu-i vru, setos,
Ca să afle pe Hristos.
Și cu grai adăugat,
Mult de dinșii s'a rugat,
Zicînd: „Mergeți de-l aflați,
Și viînd, mă înștiințați,
Să merg să mă 'nchin și eu,
Chiar ca unui Dumnezeu“.

Scena VI.

Irod; Adiutantul Arhelau.

Arhelau:

Prea 'nălțate
Împărate,
Crezi, că eară s'or abate
Maghi, prin astă cetate,
Ca să-ți dea în mîni pe Hrist?...
Împărate... eu mă întrist.
De pe-acum te vîd pe jos,
Din pricina lui Hristos.

Irod:

Eu?...

Arhelau:

Vezi bine. (gînditor) Mi-se pare
Că-i mijloc de scăpare.

Irod (cu neastîmpăr):

Cum? Vorbește...

Arhelau (chibzînd):

Să vedem.
Astănoapte 'n Vitleem,

Poruncește oastei tale,
Să sugrume pruncii. Cale
Sîngeroasă, împărate,
Însă... Hrist e în cetate
Și va fi ucis,

Irod (satisfăcut):

Ostaș,

Minunat plan tu aflași, (furios se scoală, sco-
Dacă craii n'or întoarce, [înd pumnalul])
Asta voi avea d'a face, (făcînd semn cu pum-
Pe toți pruncii am să-i tai, [nalul])
Ca să scap de acest crai

Chorul Cîntăreșilor (cîntă):

Nr. 8. O, Iroade, ce gîndești?

O, Iroade, ce gîndești?
Ce poruncă poruncești,
Ca mulți prunci să prăpădești.

O, Iroade nemilos,
Vreai să tai și pe Hristos,
Care-i lumii de folos.

O, Iroade, om viclean,
Lasă-te de acel plan,
Și nu fii așa tiran.

(Cortina cade).

Actul IV.

Să petrece în aceeași seară, lingă Vitleem, înaintea hanului și apoi într'aceiași peșteră. — Scena e despărțită în două părți, ca în actul II., cu deosebire, că în partea stîngă a scenei sînt cei 3 maghi. D'asupra peșterii strălucește steaua, care dispare la intrarea maghilor în peșteră. La ridicarea cortinei.

proști, pentru ca să se ridice ei, — aceia sînt cei învinși, aceia sînt victimele. Ear cei ce orcit de mult ar fi hezitînd, totuși o pornesc înainte, nepreocupîndu-se decît numai de cauza, în serviciul căreia au muncit, — aceia, propriu zis, nici n'au îmbătrînit, — celmult au slăbit. Aceștia și numai aceștia știu să impună adevăratului tineret, tinerilor însuflețiți, căci se unesc în devotamentul desinteresat. Luptă propriu zisă, nici nu poate să existe, decît numai între tinerii îmbătrîniți înainte de vreme și între bătrîni sterpi. Ceice se simt colaboratori ai unei cauze mari, care se prezintă ca o problemă a procesului istoric, — aceia se apreciază și se stimează în proporția serviciului ce aduc cauzei. Cine trăește pentru binele obștesc, acela n'are vreme să se cîntărească pe sine, dar latotcazul își cîntărește tovarășii de muncă, și nu-î cîntărește după strălucirea locului ce ocupă, ci după vrednicia cu care răspund chemărei, fie ea cît de modestă.

Se poate, deci, să existe pace și armonie și în lumea aceasta, numai să înfrînăm și să biruim nesățiosul „eu“.

*
Călătorul ajuns la concluzia aceasta, nu va fi niciodată singur. Dincontra, noi ne simțim orfanii, cînd unul ca acesta pleacă dintre noi. Și figura lui crește cucit se îndepărtează, însoțit de partea cea mai bună a sufletelor noastre. Ear dacă într'aceasta, îl va ajunge și pe el soarta finală a tuturor muritorilor și se va coborî în mormînt, îl vom urmări și acolo și-l vom scula din morți prin puterea dragostei noastre, prin puterea acelei dragoste, ce n'are nevoie de vorbe, căci ne face să ne simțim una cu ceiace iubim.

Dr. Dimitrie Horvat.

Cometa cea nouă.

La noi lumea se interesează foarte mult de Cometa cea nouă, care, după ce s'a văzut întîi în Africa de miazăzi, a ajuns acuma de se vede nu numai la noi, dar pela Praga, Berlin, Oxford etc. Vremea rea ne-a împedat pînă mai erî s'o vedem, afară de

greutatea ce face lumina Soarelui, în razele cărui se'neacă.

Observatorul din Kiel (Germania), unde se adună observații telegrafice numeroase, a socotit drumul ce Steaua cu coadă face în jurul Soarelui, și anume pe temeiul a trei observații (dela 5/18, 6/19, 7/20 Ianuar 1910) făcute la Alger,

Centrul Cometei se mișcă pe un plan în care se află în centrul Soarelui. Acest plan, taie planul în care se mișcă Pămîntul în drumul lui de un an. Ca să știm cum e așezat planul în care se mișcă Steaua cu coadă, trebuie să aflăm ce unghi face linia de tăere a acestui plan cu linia care unește centrul Soarelui cu al Pămîntului la 10/23 Septembrie. Acesta se numește *nodul* Cometei. Unghiul ce face planul în care se mișcă steaua cu coadă cu cel în care se mișcă Pămîntul, se chiamă *înclinație*.

Remîne însă de aflat linia ce cometa trage pe acest plan în jurul soarelui. Aceia linie este o clipsă sau o parabolă, trebuie deci să-î măsurăm cele două axe, sau măcar pe cea mică, să aflăm poziția lor în plan, cînd și unde e *periheliul* stelei, adică punctul cel mai apropiat de soare prin care trece.

Nordul cometei e de 8° 56 m. spre răsărit de punctul primăverei. Planul cometei taie pe al pămîntului făcînd unghi de 62° 10 m. La 4 (17) Ian. la 10 ore seara a trecut prin periheliu și era atunci la o depărtare de Soare de 0'0414 din a Pămîntului, deci puțin mai mare 4/100 din aceasta, deci 6'2 mil. de klm. Longitudinea cerească a periheliului este de 272°.

După aceste socoteli (carî pot fi și nițel greșite, avînd în vedere că socoteala s'a făcut pe temeiul numai a trei observații și acelea prea apropiate una de alta) în seara de 17 (3) Ian., cometa va fi 7'8 la mează noapte de equatorul ceresc și la 32608 ascensiune dreaptă, adică la atîtea grade va fi meridianul ceresc al cometei de meridianul punctului primăverei pe equator. La 17 (3) Ian. va lumina numai ca o stea de mărimea a treia, căci despărțindu-se repede de Soare, lumina ei slăbește grabnic. Se va mai vedea vre-o două săptămîni cu ochii goi, (după dr. I. Palisa. N. Fr. Pr.).

IGIENĂ.

O anchetă originală

„La Revue“ a anchetat asupra nevoei de a dormi și asupra științei somnului.

Au răspuns oamenii de tot soiul: oameni politici, oameni de știință, artiști etc., carî au expus păreri interesante asupra somnului.

Înainte însă de răspunsurile primite, autorul anchetei expune cîteva păreri generale asupra somnului, — care e „frate cu moartea, dar și tatăl vieții“.

Pe om, somnul îl cuprinde treptat, ca pe cine, ale cărui simțuri adorm cu încetul și treptat.

Adorm funcțiunile celebrare, și activitățile psihice, conștiente, voluntare și senzitive, ear actele reflexe se urmează.

Aceștea devin mai încete, mai rari, cum sînt spre exemplu respirația sau impulsziunile cardiace.

Omul moare din lipsă de aer în cinci minute, de sete într'o săptămîină și de nesomn în zece zile.

Și acum, înainte de trecerea în revistă a cîtorva răspunsuri, să ne oprim o clipă asupra asemănării somnului cu ... adormirea polică.

Nu e vorba de o teorie generală, ci de un caz particular, care se găsește foarte bine reprezentat ... tocmai la noi!

Comparația ne obsedează și nu o putem înlătura.

Cei vizați sînt printre noi și se vor clasa printre marii dormitori, dormitorii, carî se conformă preceptului vechiu:

Nulli concedimus octo.

Gruparea, pe care o bănuieți toți, a adormit treptat, perzînd scînteetoarele ei calității psihice, mai întîi, și rămînînd numai cu însușiri reflexe.

Jules clareție zice, că e un muncitor neobosit, dacă doarme 7 ore cel puțin. Insomnia i-o provoacă gîndul la lucrurile de a doua zi.

Principele Rotand Bonaparte are nevoie neapărată de somn, spre a putea lucra apoi, bine.

Cormon are nevoie de 8 ore de somn.

Baronul d'Estournelles de Constans zice, că i-e teamă de oamenii de stat sau generali carî petrec viața dormînd prea puțin, căci sînt susceptibili de decădere în momentul hotărîtor. Se zice, că Napoleon ar fi durmit în picioare la Waterloo.

Armand Gautier și Le Dentu au nevoie de 7 ore jumătate de somn.

Maurice Maeterlink de 9 ore de somn fără de care lucru e imposibil a doua zi.

Însușit Henri Poincaré și Raymond Poincaré dorm cîte 7 ore.

Concluziunile sînt următoarele:

E neapărat nevoie de opt ore de somn în

Chorul Cîntăreșilor (cîntă):

Nr. 9. Steaua sus resare.

Steaua sus răsare,
Ca o taină mare;
Steaua luminează
Și adeverează;
Steaua strălucește
Și lumii vestește:

Că astăzi curata,
Prea nevinovată,
Fecioara Maria,
Naște pe Mesia,
În oraș vestit,
Vitleem numit.

Maghiî cum zăriră
Steaua, și porniră,
Mergînd după rază,
Pe Hristos să-l vază.
Și dacă-l aflară
Ei i-se 'nchinară.

Scena I.

Baltazar, Melchior și Gașpar.

Gașpar:

Fraților, să mergem să vedem,
Cum ne-a spus Irod, la Vitlsem, (zărînd
Dar eată, [steaua buciros]:
Steaua earăși ni-s'arată
Și ea calea ne îndreaptă:
Pe Isus, ca să-l aflăm,
Dinsului să ne'nchinăm.

Că eu ceva-am simțit,
Cînd d'acasă am pornit:
Că 'ntr'o peșteră de jos,
Naște-se Isus Hristos.

Scena II.

Aceiași, Paznicul.

(Sosînd cu cei 3 maghiî, din Ierusalim, la poarta chorului,
de lingă Vitlsem).

Baltazar (întrebă pe paznic):
Nu-i acesta Vitlsemul?

Paznicul:

Nu! Acesta-î numai hanul;
Numita cetate,
Zace mai departe.

Baltazar:

Nu s'a născut
Un prunc aici, decurînd?

Paznicul (mirîndu-se):

Chiar le miez de noapte,
Cînd odihniau toate,
S'a născut un prunc.

Baltazar (cu nerăbdare):
Și unde este?

Paznicul (arătînd):
Colo'n peșteră, culcat în iesle!

Baltazar:

Tu, la el, ne du acum,
C'am plecat demult la drum,

Și urmînd această stea, (arătînd steaua)
Am venit a ne'china.

Paznicul:

Rogu-vă, dar, să-mi urmați,
Că aci o să-l aflați.

Melchior (bătînd în palmi esclamă):

Eat' acum, că am aflat,
Pe Hristos cel așteptat,
Haideți, lui să ne 'nchinăm;
Ș'apoi daruri, noi să-î dăm.
(Condușt de paznic, maghiî intră în peșteră).

Scena III.

Aceiași, Maria și Iosif.

(Apropiîndu-se de iesle maghiî):

Baltazar (întrebă pe Maria):
Acesta este pruncul tău?

Maria (ridicînd pruncul):

Așa e! Țsta este pruncul meu!
(Apoi căzînd în genunchi):

Maghiî (cîntă):

Nr. 10. Doamne, Împărate sfînte.

Doamne, împărate sfînte,
Te rugăm așa ferbinte
Subt a ta protejînire
Cerem, Doamne, mîntuire.

Și-ți aducem daruri, ție:
Aur, smirnă și tămîie.

mijlociu; prea mult somn aduce toropeală, și ca sfaturi generale pentru satisfacerea acestei funcțiuni se recomandă următoarele moduri: Odaea de dormit să fie departe de zgomot, fără lumină artificială, fără flori, fără vreo altă ființă și fără obiecte înalte. . .

CORRESPONDENȚĂ.

Cacova, la 1 Februar n. 1910.

Onorată Redacțiune,

Vă rog a-mi da și mie loc în coloanele prețuitei noastre foi „Progresul”, ca să mă rectific înaintea publicului cu privire la scandalul întâmplat la Sf. Ioan Botezătorul, voind părintele capelan **Valeriu Dabici** a seduce on. public prin fariseismul său, când mă prezintă pe mine ca înscenător al acelui scandal. Am regretat și eu scandalul, dar și mai mult îl regret acum, după ce d-nul părinte și-a dat parola de onoare că nu va mai înscena astfel de lucruri. Ca onoratul public să aibă cunoștiință despre cele întâmplate în ziua de Sf. Ioan Botezătorul, mă voi mărgini a enara în liniamente generale starea faptică a scandalului, anume: Am cîntat cu corul și în ziua de Botez ca în toate celelalte sărbători. În ziua a doua, a Sf. Ioan Botezătorul, mă pomenesesc cu niște indivizi, foști choriști, și buni prietini ai d-lui părinte, că vin și ei la biserică. Sunind clopotul de sf. liturghie, m'am dus cu școlarii și școlarițele, împreună cu choriștii — căci corul e micșt — la sf. biserică. Suindu-mă în galerie, o aflu ocupată de choriștii cei bătrîni — zisa părintelui Dabici — și pe lângă aceștia mai erau unii indivizi, cari într'adevăr dacă i-ași aminti cu numele, nu l-ar face onoare părintelui, și într'un cot cu niște bite cam bunișoare. Oare, părinte, aceștia ear sînt choriști bătrîni? și bitele cine le-a adus?

Am provocat pe conducător să se dea la o parte ca să-mi ocup eu locul. Postindu-mă cu copii și cu choriștii la locul meu aud pe părintele Dabici rostind ceva de pe amvon, dar neînțelegîndu-l bine, căci era multă vorbă — ceiace la noi în Cacova e o obiceiuință veche — am prins vorbele: „Comitetul parohial a hotărît”. . . L-am rugat de sus, să dispună că cine să cînte? Imi răspunde: „Eu nu dispun” și intră în altar. Mă cobor și mă duc în altar rugîndu-l: Domnule părinte, dispune cine să cînte, și eu îți ascult porunca D-tale (martor mi-e criznicul). Imi ordonă să cînt numai cu copii. Copii, împreună cu choriștii, se coboară jos la porunca mea, ear eu m'am așezat în strană. După cîva timp văd pe părintele ieșind din altar — fiind de oamenii rugat ca să slujiască — și se duce către casă. Poate că părintele a fost prea obosit de pe la praznice, dupăcum s'a și exprimat, că deacea a plecat acasă. S'a rentors, însă, căci erau 3 părăstase, și pe lângă părăstase se mai aduce și răchie, care prinde bine d-lor epitropi, păstrîndu-o bine, spre ce scop — o știm cu toții. Eată aceasta e starea faptică a scandalului. Și ca on. public să se poată convinge că părintele Dabici a mistificat toate cele scrise în corespondența sa din 10/23 Ianuar 1910, rog pe președintele comitetului parohial să binevoiască a mărturisi (în publicitate): că oare în ședința din 4/17 Ianuar hotărîtu-s'a de fapt ca să cînte choriștii d-lui părinte? Eu cred că nu. Și aceasta o ști D-ta, părinte, că în Cacova există numai un chor, unul și nu două. M'a pus în mirare scornitura părintelui, că d-l **Stefan Lipovanu**, președintele Reuniunii, ar fi dispus, să nu las să cînte corul „lumesc”. Dincontră, el mi-a zis: „Mergi la biserică și în caz de te vor conturba în cîntare, să absta”. . . Nu stă nici aceia că d-l director local, Fotie Adamescu, — socrul părintelui Dabici — n'ar fi interzis cîntarea în biserică, și nu cred că-mi vei putea arăta, părinte, vr'un act oficios. Te întreb eu acum, d-le părinte, de unde ai luat termenul: „Chor lumesc” și „Chor bisericesc”? Și deunde aceste două numiri: „Chor bătrîn și nou”? Eu ca învățător nu cunosc decît termenul *chor*, știind bine și aceia că choriștii Reuniunii „Doina” sînt tot cei vechi, cari de 30 ani abia în anul Domnului 1909 au căpătat statutele. Poate aceasta te supără? Poate și deacea ai ațita ură față de Reuniune, pentrucă a făcut sf. biserică două iconostase, în preț de 100 cor. și mai săptămîna trecută a donat suma de 208 cor. pe seama bisericii? Te mai întreb: dece vrei să blamezi choriștii, invinuindu-i că te-au amenințat, cînd știi bine cum te-ai purtat, somîndu-i a părăsi biserică. Zic la sfîrșit că mi-înundu-te sufletește, deacea te-ai dezbrăcat, apoi că de 3-ori m'ai somat a

nu produce animosități, și eu nu m'am supus. Eu însă zic, că de 3-ori spun neadevărul, părinte, căci dacă înaintea on. public voești a te da de *om sfînt*, cel puțin noi sătenii te cunoaștem. Știu, părinte, sub ce mantauă joci, dar veniva timpul să ți-se răz-bune: „Ale tale, dintru ale tale”.

Ca de încheiere, te mai întreb: unde stă, că eu, ca învățător, care prin concurs sînt obligat a conduce corul, și care în biserică sînt răspunzător pentru cantorat, să fiu oprit dela cîntare? Te rog și pe calea aceasta să te mai moderezi, și să te lași de a face dezbinări în comună, făcîndu-te astfel uncaită unora cari rid în pumnii, căci: preotul cu învățătorul au să lucre umăr la umăr pentru înaintarea poporului. Lăsînd, deci, a judeca on. public cititor, că cine a dat anză la scandal, vă mulțumesc, on. redacțiune, pentru bunăvoință ce mi-ați arătat-o, îngăduindu-mi și mie să mă pot apăra tot pe calea pe care am fost atacat.

inv. Ioan Cioc.

ECONOMIE.

Banca „Lucașfăru” din Verșeț și-a ținut Lună adunarea generală, la care au participat 33 acționari, reprezentînd majoritatea acțiilor, fruntașii noștri din Verșeț, adv. **Ion M. Roșu**, **Dr. Iuliu Tămășiel** și **Dr. Tit. Malai** și directorul de bancă **Simeon Bozanciu** (Biserica-albă), **Dr. L. Măhes**, **Dr. Mihai Grosșanu**, **Ion Perianu**, (Oravița), **Ioanichie Neagoe**, directorul băncii „Steaua”, preot **Stefan Popa** (Seleuș), **Avram Corcea**, **P. Rămneanțu**, **Ion Liuba**, **Mita Bragea** (Coștei), **Iuliu Iorgovici** (Marghita), **Ion Miclea**, **Bartolomei Panciovanu** (Voivodinți), și mulți alți țărani din împrejurime. Adunarea a decurs într'o înțelegere frățească cum rar se pomenește pela băncile noastre românești. Toate propunerile direcțiunii s'au primit pe dea-întregul. Dividenda s'a ridicat la 8%. Pentru biserică s'a votat 1500 cor. și pentru episcopia din Timișoara s'a votat rata ultimă (din 1000 cor.).

Eată unde a ajuns acest institut falnic prin stăruințele harnicului său director **Dr. Petru Zepeneag**, care a fost apreat după vrednicie, re-alegîndu-l adunarea generală între ovații binemeritate, de director pe viață al institutului. Ca un moment înălțător remarcăm și magistrul discurs al însuflețitului nostru fruntaș **Ion Micu Roșu**, care prin graiul său fermecător a dat Chesarului, ce-i al Chesarului, a arătat importanța țărănimei noastre, ca factor însemnat al progresului nostru economic, făcînd apel la țărani fruntași, ca mergînd acasă, să nu pregete a-și îndemna pe tovarășii lor: să îmbrățișeze toți din toate părțile *institutele noastre de bani!*

Banca „Plugarul” din Cacova și-a ținut adunarea generală Mercuri dela 10 dim. până la 2 ore d. a. în sala cea mare a otelului die casele sale proprii, participînd circa 200 de acționari, cari au reprezentat majoritatea covârșitoare a acțiilor. Voluminosul raport general al direcțiunii, citit de primcontabilul **Simeon Popescu**, reogîndînd amănunțit toate fazele prin cari a trecut institutul în ultimul an de gestiune, după unele reflexii făcute, prin graiul acționarului **Gheorghe Jianu**, din partea celor atinși prin unele aluzii, ce și-au zmintit adresa, a fost luat întreg la cunoștiință, ear inimosului director **Ion Epure** și funcționarilor săi li-s'a mulțumit pentru zelul fără seamăn ce-l depun într'u propășirea acestui institut de bani, icuit în mijlocul falnicei noastre țărănimi din Valea Cărașului.

Propunerea direcțiunii actuale referitoare la dreptul de vot al acționarilor, s'a schimbat, conform dorinței noastre din trecut astfel, că până la 20 de acții se da acționarilor după fiecare acție un vot, ear dela 20 acții în sus, tot după cîte 10 acții — 1 vot. — În felul acesta s'a înlăturat ne-mulțumirea majorității acționarilor, jigniți la adunarea generală extraordinară din anul trecut, un fapt înveselitor, care a adus earăși pe toți acționarii la încrederea ce o aveau odinioară în ocîrmuitorii de pîn'acum ai institutului, alungînd astfel cucuvecele străine, cari cobiau în jurul acestei for-tărețe economice.

Înlăturînd, deci, zăgazurile aruncate de vicisitudinea vremii asupra acestor întreprinderi românești, adunarea generală earăși a așezat în jururile lor în direcțiune pe următorii: **Ilustr. d. Ioan Boros**, prelat papal (Lugoj), **Ion Opreanu**, cavaler al ordului Steaua României, **Dr. Liviu Cigăreanu**, **Vasile Leza**, **Simeon Popa**, **Vasile Iorgovan**, **Ion Almajanu** și **Sofrone Gacică**.

Însfîrșit după ce s'a măcinat întregă ordinea de zi, luîndu-se cu viuă mulțumire la cunoștiință: atît dispoziția direcțiunii de a fi întregă manipulația institutului supraveidată printr'un expert extern cu renume (d-l Lisai, șefcontabilul „Albinei”), care a găsit toate în bună rînduială, exprimîndu-se atît de favorabil asupra mersului de pîn'acum al institutului (recomandînd însă, ca pe viitor institutul să nu se mai extindă, ramificîndu-și activitatea), cum și ridicarea dividendei la 7%, privită ca o gradație normală a progresului acestei bănci, ca o trecut la adunarea „Insoțirei reciproce pentru asigurarea vitelor”. Ear după încheiere, prin graiul unui vechi ostaș al „Plugarului”, s'a făcut apel la reînchegarea acțiunilor, cari umăr la umăr, fiecare la rîndul său, să conlucre fără preget la prosperarea și înflorirea „Plugarului”, dela care se așteaptă — mult bine în viitor!

CRONICA.

La viitoarea „Sezătoare literară” a „Astreii”, ce se va ține Simbăta viitoare, la 12 Februar n. în ziua de Trei Ierarhi, seara la 8 ore, în localul Casinei române din localitate, va conferenția distinsul prof. univ. **Dr. Iosif Popovici** «Despre dramele lui Delavrancea». Avizăm din nou publicul nostru din Oravița și jur, că invitări speciale nu se trimit.

Erî dimineața la ceasul 6 $\frac{1}{2}$ a trecut la cele eterne în Sasca-montană, la ginerele său adv. **Dr. Vasile Meșter**, văduva **Ana Cigăreanu**, mama fruntașului nostru adv. **Dr. Liviu Cigăreanu**. Transmitem sincere condoleanțe întristatei familii.

La Coștei comitetul și sinodul parohial a decis edificarea unei biserici noi, în care scop brava țărănime din această comună, regenerată prin stăruințele neasămuite ale conducătorilor ei, s'au legătuit, de bună voe, a contribui 10 ani de zile cîte 3000 cor., ear restul până la vr'o 100.000 cor. cit va consta noul sion, il va da din prisosul ei comuna bisericască. Eată cum înaintează poporul pe unde are parte de conducători ai părintele **Avram Corcea**.

La adunarea generală a „Reuniunii de cîntări și citire” din Oravița-rom, au fost aleși, pe noul period de 3 ani: președinte; **Carol Pavlovici**, v. prezident: **Ion Cotirlă**, notar și dirigent: **Carol Lazăr**, archivar: **Aurel Cotirlă**; membri în comitet: **Gheorghe Bogdanu**, **Gheorghe Neda**, **Gheorghe Pipelca**, **Ilie Iana-Panicica** și **Iancu Neda**.

Tinerimea rom. din **Iladia** arangează o producție teatrală pentru ajutorarea copiilor săraci, mîne, Duminecă la 6. Februar n.

„Reuniunea rom. de lectură” din Timișoara arangează la 12 Februar n. o serată decl. teatrală cu tombola în sala „Fabrikhof”.

Ceiace scrie **Ion Uzon** conducătorul corului din Ciacova, în „Severinul” despre fie ertat protopopul **Ion Pinciu**, e păcat, e barbarie, mai mult: e o sălbătăcie înfiorătoare. Brr . . .

„Asociația învățătorilor rom. din Cîmpulung (Bucovina) au votat colegului lor, poetului **G. Rălică** un premiu de 500 coroane.

Duminecă la 13. Februar n. balul măestrilor rom. în Ospătaria Iosif Nedici din Oravița-rom.

La Nicolinț sinodul parohial, la îndemnul povățuitorului său, părintele **Sofrone Avramescu**, a ridicat plata învățătorului **Gheorghe Truia**, cu tot cu cvinevenale la 1500 cor., ear învățătoarei **Ana Ciorega** salarul fundamental la 1000 cor. Bravo țărănimei jertfitoare! Sperăm, însă, că și învățătorii se vor arăta vrednici de afecția celorce cu atita încordare au asigurat astfel educătorilor o pine — mai albă.

Duminecă, la 13. Februar n. adunarea generală a bravei „Reuniuni de cîntări și citire” din Coștei.

La Temesstrázsa un țaran și-a omorît pe vărul său, tîndu-l cu coasa. Cită sălbătăcie, Dumnezeule!

Convocare.

Domnii acționari ai casei de păstrare «ILLADIA-NA» societate pe acții în Illadia sînt invitați la a

III-a adunare generală ordinară

care se va ține Vineri la 18 Februar 1910 st. n. la 10 ore a. m.

Obiectele: 1. Deschiderea adunării. — 2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere. — 3. Stabilirea bilanțului, împărțirea profitului net și darea absolutului. — 4. Alegerea a 6 membri în direcțiune pe 3 ani. — 5. Alegerea unui membru în inspecțiune pe 1 an — 6. Alegerea a 2 acționari pentru verificarea procesului verbal.

Illadia, la 1 Ianuar 1910.

DIRECȚIUNEA.

ACTIVA

Contul Bilanț pro 1909. — Mérleg-számla 1909 évre.

PASIVA

Cassa — Készpénz	636	82	Capital de acții — Részvénytőke	25000	—
Cambii — Váltók	71840	—	Fond de rezervă — Tartalékalap	3356	70
Cambii hipotecare — Jelzálogilag biztos. váltók.	7259	—	Depunerii spre fructificare — Takarékbetétek	54852	04
Imprumuturi hipotecare — Jelzálog-kölcsönök	3950	—	Interese transitorii — Átmeneti kamatok	1493	17
Hirtii de valoare — Értékpapírok	200	—	Profit net — Tiszta nyereség	3085	91
Depunerii proprii — Saját betétek	3555	58			
Mobilier — Butorzat	346	42			
	87787	82		87787	82

EȘITE

Contul Profit și Perdere — Nyereség és veszteség-számla.

INTRATE

Interese la depunerii — Betétek utáni kamatok	2402	86	Interese — Kamatok	6003	87
10% dare după depunerii — 10% betéti kamat adó	240	28	Proviziuni — Jutalékok	1103	06
Dare de stat și comunală — Állami és községi adó	490	77			
Salare — Fizetések	570	—			
Chirie — Házbér	60	—			
Amortizare din mobilar — Butorzat leirása	38	49			
Diverse spese de cancelarie — Különf. üz. költ.	218	62			
Profit curat — Tiszta nyereség	3085	91			
	7106	93		7106	93

Illadia, la 31. Decembre 1909.

Direcțiunea — Az igazgatóság:

Iosif Ania m. p. Ștefan Moisa m. p. Petru Ania m. p. Ion Radulea m. p. Ion Lazăr m. p. Petru Ivan m. p. Ion Ania m. p. cassar. Subsemnatul comitet de supraveghiere am examenat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine. — Alólirott felügyelőbizottság jelen számlákat megvizsgálta és teljes rendben találta.

Inspecțiunea — A felügyelő-bizottság:

Dragu Ania m. p.

Iacob Murgu m. p.

Traian Murgu m. p.

Propunerea direcțiunii pentru împărțirea profitului net: 10% fondului de rezervă cor. 308.59, 6% dividendă cor. 1500.— 10% tantiemă direcțiunii cor. 183.59, 5% tantiemă comitetului de supraveghiere cor. 91.79, Restul ca supradotare fondului de rezervă cor. 1001.94, suma cor. 3085.91.

Anunt.

Cele mai bune, mai moderne și mai durabile

ghete și cizme

numai la mine se pot căpăta. In magazinul meu am tot felul de ghetе, lucrate exclusiv în atelierul meu.

După comande pregătesc ghetе americane, vinătorești, ortopedе și alte feluri de ghetе de cea mai bună calitate, ca: ghetе de tină, camașle, ghetе de zăpadă, ghetе comode, etc.

Prețuri solide și moderate.

x-28

Cu stimă

BENEDICT CSONGÁR

Oravița.

De vânzare o mașină de cusut pentru păpucari cu prețul de 50 cor.

De vânzare.

1/4 (a patra parte) din proprietatea (un intrevilan și 5 parcele de pământ) de subt Nr. 69 a lui Iosif Sirbu din Potoc (Potok).

5-5

A se adresa d-nului: Matei Baba în Bozovics.

„SENTINELA“

institut de economii și credit ca societate pe acții în Satul-nou (Réva-Ujfalu)

efectuește toate operațiunile de bancă și primește depunerii spre fructificare cu 5% interese, plătind institutul și darea de 10% după interese. La cerere se trimit deponenților și cecuri poștale cu cari se trimit bani fără a plăti porto la poștă.

Direcțiunea.

Premiat cu marele premiu Grand Prix.

Cine dorește să aibă o față albă ca laptele, să folosiască crema americană, pudra americană și sapunul american, care depătează de pe față și de pe mină orcefel de pete, și întrecе toate mijloacele de acest fel, întrebuintate pânăcum. Se capătă la: **Apoteca Sfintul Gheorghe în Oravița** (peste drum de prăvălia R. Goldstein). Prețul unui borcan de cremă americană 1 coroană. Prețul pudrei americ. 1 cor. 50 fil. Prețul săpunului americ. 80 fil. Incontra durerii de dinți mai bune sînt pi-căturile americane. Prețul 1 cor.

„PLUGARUL“ societate pe acții din Cacova

x-18

dă

5-6%

și plătește și darea după depunerii.

Acordă împrumuturi pe obligațiuni și amortizare cu 6-7%, ear personale cu 8%. Escomptează cambii. Asigуреază vite și mijloace cumpărarea de mașini agronomice.

Anunț.

Acții d'ale băncilor din Oravița și jur

le cumpără cu prețuri culante, reclamînd oferte în scris,

Johann Belgrader și fiul
— ORAVIȚA. —